

Sygn. akt **II C 92/14**

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 28 maja 2014r.

Sąd Okręgowy w Gliwicach Ośrodek (...) w R. Wydział II Cywilny

w składzie:

Przewodniczący: Sędzia Sądu Okręgowego Renata Kopala

Protokolant: Jolanta Bober

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 28 maja 2014r. w R.

sprawy z powództwa **J. L.**

przeciwko **I. S.**

o ustalenie

- 1) oddała powództwo,
- 2) odstępuje od obciążania powódki kosztami postępowania.

Sędzia:

Sygn. akt II C 92/14

UZASADNIENIE

Powódka J. L. w pozwie skierowanym przeciwko I. S. wносиła o ustalenie, że nie zachodziły przesłanki do wydziedziczenia jej przez ojca H. S.

w testamencie notarialnym z 2 listopada 2011r., sporządzonym przez notariusza W. G.. W uzasadnieniu podnosiła, że zmarły 19 czerwca 2012r. jej ojciec w w/w testamencie powołał do całego spadku swoją żonę I. S., zaś w § 2 aktu notarialnego wydziedziczył powódkę. Podnosiła, że nigdy nie dała podstaw poprzez swoje postępowanie i zachowanie wobec ojca do jej wydziedziczenia. Zawsze dokładała wszelkich starań, aby stosunki między nią a ojcem były nie tylko poprawne, ale serdeczne i ciepłe. Zapraszała ojca na urodziny swoje, męża i syna i dopiero w czasie, gdy powódz związał się z pozwaną I. S. stosunki zaczęły ulegać rozluźnieniu, a działania pozwanej doprowadziły do całkowitej izolacji ojca od powódki. Pozwana nie zawiadomiła powódki nawet o śmierci spadkodawcy, a wiadomość o treści testamentu powzięła 3 października 2012r. Na rozprawie w dniu 17 marca 2014r. przed Sądem Rejonowym w Rybniku wskazała, że wnosi o ustalenie, ponieważ wydziedziczenie jest dla niej krzywdzące i przekreśla możliwość dochodzenia przez nią zachowku.

Pozwana w odpowiedzi na pozew wносиła o oddalenie powództwa i podnosiła okoliczności, które potwierdzałyby istnienie przyczyn wydziedziczenia powódki w testamencie przez zmarłego H. S..

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

J. L. jest córką zmarłego w dniu 19 czerwca 2012r. H. S. z pierwszego małżeństwa z B. S. z domu M.. W chwili śmierci H. S. był żonaty z I. S..

dowód: skrócony odpis aktu małżeństwa powódki (k-5), skrócony odpis aktu zgonu (k-6)

H. S. pozostawił testament, sporządzony 2 listopada 2011r. w formie aktu notarialnego, w którym odwołał wszystkie swoje dotychczasowe testamety i powołał do całości spadku swoją żonę I. S.. W § 2 tego aktu H. S. oświadczył, że wydziedzicza swoją córkę z pierwszego małżeństwa J. L., gdyż uporczywie nie dopełniała ona wobec niego obowiązków rodzinnych, nie utrzymywała z nim kontaktów, nie odwiedzała go, w żaden sposób nie pomagała w bieżących sprawach życia codziennego itp. nie interesowała się nim w trakcie leczenia ciężkiej choroby, w czasie hospitalizacji i nie interesuje się jego obecnym stanem zdrowia. Testament ten został otwarty i ogłoszony w Kancelarii Notarialnej w R. przed notariuszem W. G. w dniu 03 października 2012r. w obecności I. S. i J. L.. I. S. oświadczyła w tym samym dniu, że przyjmuje spadek bez ograniczenia odpowiedzialności za długi.

dowód: odpis aktów notarialnych: testamentu (k-13), protokołu otwarcia i ogłoszenia testamentu (k-14), protokół oświadczenia przyjęcia spadku (k-9).

W dniu 9 października 2012r. I. S. wniosła o stwierdzenie nabycia spadku i postanowieniem z 28 stycznia 2013r. w sprawie II Ns 788/12, prawomocnym z dniem 19 lutego 2013r., Sąd Rejonowy w Rybniku stwierdził, że spadek po H. S. nabyła w całości jego żona I. S..

dowód: odpis postanowienia (k-31 akt Sądu Rejonowego w Rybniku II Ns 788/12)

Powódka oświadczyła, że występuje z niniejszym pozwem, ponieważ wydziedziczenie jej przez ojca jest niesprawiedliwe, a przede wszystkim przekreśla możliwość dochodzenia przez nią zachowku. Wskazała, że w skład spadku po zmarłym ojcu wchodzi budynek mieszkalny położony w R. przy ul. (...), którego wartość określiła na kwotę 600.000zł.

Sąd zważył co następuje:

Zgodnie z art. 189 kpc dopuszczalność powództwa o ustalenie istnienia bądź nieistnienia stosunku prawnego zależy od istnienia interesu prawnego strony powodowej. Interes ten istnieje tylko wtedy, gdy powód potrzebie ochrony swej sfery prawnej uczynić może zadość przez samo ustalenie istnienia lub nieistnienia stosunku prawnego. Konsekwencją takiego poglądu jest to, że interes prawny nie istnieje, gdy jest możliwe wytoczenie powództwa o świadczenie. W niniejszej sprawie powódka oświadczyła, że jej interes prawny w ustaleniu braku przesłanek do wydziedziczenia polega na tym, że chce ona domagać się w drodze powództwa od pozwanej należnego jej po ojcu zachowku.

H. S. zmarł 19 czerwca 2012r. O treści testamentu powódka dowiedziała się 3 października 2012r. Zgodnie z art. 1007 kc roszczenia uprawnionego z tytułu zachowku przedawniają się z upływem lat pięciu od ogłoszenia testamentu. W niniejszej sprawie zatem powódka do 3 października 2017r. ma zatem prawo wystąpić z roszczeniem o zachówek (czyli wytoczyć powództwo o świadczenie). W związku z powyższym w niniejszej sprawie nie ma ona interesu prawnego, by domagać się ustalenia, że nie zachodziły przesłanki do jej wydziedziczenia, bowiem przesłanki takie będzie badał Sąd w sprawie o zachówek. Przytoczyć należy w tym miejscu wyrok Sądu Najwyższego z 9 grudnia 1974r. w sprawie

I CR 873/74, z którego wynika, że „Spadkobierca wydziedziczony w testamencie, któremu już z innych przyczyn nie służy roszczenie o zachówek, może w celu ochrony innego interesu prawnego – żądać ustalenia, że wydziedziczenie jest bezpodstawne.” A contrario jeżeli roszczenie o zachówek przysługuje, a powódka nie wskazuje innego niż dochodzenie zachowku celu ochrony swojego interesu prawnego – to roszczenie o ustalenie jest bezzasadne z uwagi na brak interesu prawnego.

Mając na uwadze, że nie zostały spełnione przesłanki z art. 189 kpc Sąd powództwo oddalił.

Sąd oddalił pozostałe wnioski dowodowe stron poza przytoczonymi wyżej, albowiem zmierzały one do merytorycznego wykazania zasadności lub niezasadności wydziedziczenia powódki, które to ustalenia z uwagi na powyższe rozważania, stały się zbędne.

Sąd w oparciu o art. 102 kpc odstąpił od obciążania powódki kosztami postępowania, uznając, że zachodził szczególnie uzasadniony wypadek, o którym mowa w cytowanym wyżej przepisie, bowiem powódka w celu realizacji swoich praw będzie zmuszona wystąpić z powództwem o zachowek.